

20 december 2020, vierde zondag Advent, jaar B

**Lezingen: 2 Sam 7, 1-5.8b-12.14a.16 De Heer richt u een huis op
Rom 16, 25-27 Het geheim is nu onthuld
Lc 1, 26-38 Zie, gij zult zwanger worden**

Homilie

Beste vrienden,

In het Oude testament werd de engel Gabriël naar Daniël gezonden om hem door de befaamde profetie van de zeventig weken bekend te maken met de komst van de Messias en met zijn verwerping.

Nu, in het evangelie van vandaag, komt hij tot Maria, die ondertrouwd was met Jozef, en maakt aan haar, aan “de maagd” zoals een nog oudere profeet haar noemt, de geboorte van diezelfde Messias bekend. Ze was begenadigd, en maagdelijk vrij van zonden. De gedachte dat God via haar zich kenbaar wilde maken aan de wereld en er een relatie mee opbouwen overviel haar aanzienlijk. God’s genade is indrukwekkend, en de opdracht om mee te werken aan God’s plan enigszins verontrustend voor een mens. Gabriël begreep dat en zei daarom ‘vrees niet’. Om daarna haar de grote boodschap aan te zeggen: “Zie, gij zult zwanger worden en een zoon ter wereld brengen en gij moet Hem de naam Jezus geven. Hij zal groot zijn en Zoon van de Allerhoogste genoemd worden. God de Heer zal Hem de troon van zijn vader David schenken en Hij zal in eeuwigheid koning zijn over het huis van Jakob en aan zijn koningschap zal nooit een einde komen.”

Enkele dingen vallen hierbij op. Vooreerst het feit dat het verbatim wordt aangegeven dat de engel in de zesde maand door God gezonden werd. God bepaalt van en voor alles de juiste tijd. De tijd is van Hem.

Dit keer gaat Gabriël niet naar Jerusalem, maar naar Nazareth. Ja, Nazareth, waarvan Johannes laat optekenen: ‘kan daar iets goeds vandaan komen?’ (Joh. 1, 46-47). En net daar gaat God zijn grote plan voor de wereld voltrekken. En hij gaat naar het huis van Maria, een maagd, en zeker niet iemand waar de wereld de mond van vol heeft. Maar God kent haar. En Jozef ook, weliswaar uit het geslacht van David, maar geen prins, alleen maar een eenvoudige timmerman.

De verwijzing naar David leidt ons terug naar de eerste lezing van vandaag uit het tweede boek Samuël waarin een aantal beloftes worden gedaan. De passage verwijst naar David die een tempel voor de Heer wil bouwen, maar God vraagt hem dat niet te doen: hij wil namelijk dicht bij zijn volk zijn en niet opgesloten worden in een tempel of paleis. Hij wil met zijn mensen onderweg zijn. Maar er worden wel beloftes gedaan: ten eerste zal David’s koninkrijk voor altijd blijven bestaan. Ten tweede zal David’s zoon (Salomon) een tempel voor de Heer bouwen. De geboorte van Jezus is een voltooiing van die eeuwige belofte. Terug naar Lucas en de aanzegging aan Maria.

Gabriël bezoekt Maria dus thuis. Hij komt met zijn boodschap naar haar in haar privéleven en niet in de tempel, zoals bij Zacharia. Het laat zien hoe dicht God bij de mensen komt met zijn mededelingen. Uit alle vrouwen kiest God haar, en ze is bewust van de genade die God haar schenkt. Dat maakt dat Maria tot op de dag van vandaag een heel bijzondere plek in ons geloof heeft. Sommige vinden het zelfs een beetje afgodisch. Maar zoals Gabriël haar

zelf geruststelt 'Gegroet, begenadigde, de Heer is met u, u bent gezegend onder de vrouwen'.

Gabriël maakt ook duidelijk dat hij echt mens zal zijn en geboren uit een vrouw die bij deze wereld hoort (vs. 31). Hij zal haar zoon zijn, maar hij zal Jezus genoemd worden (i.e. de redder). Nu kwam de naam Jezus wel vaker voor in Israël, maar deze Jezus is anders zo verduidelijkt Gabriël. De engel vertelt haar verder over deze wondere Zoon door zijn naam nader te verklaren. Hieruit blijkt dat hij meer dan alleen waarachtig Mens is. Hij is in de eerste plaats werkelijk "groot", zoals geen ander mens dat is. Hij is groot in zichzelf. Geen enkel mens is met Hem te vergelijken.

De Allerhoogste wordt hij genoemd, en zijn volgelingen de 'zonen van de Allerhoogste'(Lc. 6, 35). Dat Lukas verwijst naar het huis van Jacob en niet naar Israël geeft toch aan hoeveel moeite God met dat volk heeft gehad. Jakob is de naam voor het volk in zijn zwakheid en vaak eigenwillige handelingen.

Zijn rijk zal duren tot in eeuwigheid, zonder opvolger of door een ander overgenomen. En Maria, in een soort van vrouwelijke praktische vraagmodus, vraagt niet om een teken maar voor een verklaring. Ze beseft dat de gewone gang der zaken niet zou volstaan, dat er meer nodig was dan dat de natuur d'r gang zou gaan. Aan de vervulling zelf twijfelt ze dus niet. We horen over de realiteit van de maagdelijke geboorte en het volkomen bovennatuurlijke karakter van het mens worden van Christus. Hij zal niet worden verwekt door een man, maar door God. Of zoals Genesis het beschrijft, zal de mens Christus Jezus 'de kroost' van een vrouw zijn (Gen. 3,15), niet van een man. Maria zal zwanger worden door de werking van God de Heilige Geest, Die als een schaduw over haar zal komen. Dat overschaduwten betekent dat de heerlijkheid van God over haar zal komen, net zoals op de berg van de verheerlijking een wolk Petrus, Johannes en Jacobus overschaduwten (Lc. 9, 34).

En dan, toch ten dele ongerelateerd, vertelt Gabriël dat haar zus Elisabeth zwanger is van een zoon, dat ondanks dat ze oud en altijd onvruchtbaar is geweest. Dat moet een enorme steun en teken voor Maria zijn geweest en een versterking voor haar geloof. God gebruikt zwakke instrumenten om grote dingen te doen, zodat blijkt dat het Zijn werk is en niet dat van mensen. Meer nog, Elisabeth's zoon (Johannes de Doper) is Jezus zijn voorganger. De ene is Maagd, de andere onvruchtbaar maar God is aan het werk en dan tellen menselijke beperkingen niet. Hij is in staat om leven te geven waar het menselijkerwijs niet mogelijk is. En als dat allemaal dan nog niet indrukwekkend genoeg is, dan valt me ook nog op hoe snel en zonder verdere omwegen Maria instemt met de boodschap. Zonder nadenken of zonder voorbehoud antwoordt ze vol overgave 'zie de dienstmaagd van de Heer, het geschiede naar zijn woord'.

Daaruit spreekt vertrouwen, overgave maar ook geborgenheid. Dat is waarom Maria tot op de dag van vandaag een voorbeeld blijft. Jezus heeft uit het onbelangrijke maar roestvaste zijn relatie met de wereld ontwikkeld, haar haar zoon geschonken, en de wereld haar redder. Zoals God het in gedachten heeft zal het gebeuren en ik ben een werktuig in zijn hand. We mogen dan ook naar zijn komst uitkijken, zelfs in deze bizarre tijden waarin we na Pasen ook Kerst niet zullen kunnen samen vieren. Dan lees ik deze tekst en denk ik 'dit is de tijd om omwrikbaar te zijn in ons geloof, onuitputtelijk in ons vertrouwen op Hem, en zo enthousiast als Maria in het aanvaarden van zijn genade, wetende dat Hij het laatste woord zal hebben, en niet de seculiere betweterij. Dat we ons geborgen weten door Hem, zelfs nu hij ons uitdaagt om verandering te omarmen, ons uit onze comfortzone drukt, en ons uitdaagt om na te denken wat dat in de wereld verschijnen van God voor ons betekent'.

Laten we de vreugde om zijn aankomende geboorte delen, net zoals Maria destijds niet snel genoeg bij haar zus Elisabeth kon geraken om het vreugdevolle nieuws te delen, zoals we kunnen lezen in de vervolgregels van Lucas (Lc. 1, 39-45). God wil onder de mensen wonen. Dat is een prachtig verhaal voor de eeuwigheid, maar ook, vooral ook voor vandaag. Hij

woont in ons, maar ook in vreemdelingen, de armen, gevangenen, ja zelfs in degenen die zijn bestaan ontkennen. Laten we dat in ons christen zijn van elke dag omarmen. Amen.

Luc Nijs